

LOVPLIGTIG REDEGØRELSE FOR SAMFUNDSANSVAR 2014

Denne redegørelse udgør en del af ledelsesberetningen i Gyldendal A/S' årsrapport for 2014 og omfatter således perioden 1. januar til 31. december 2014.

Gyldendal ønsker at fremme en ansvarlig adfærd i det daglige arbejde i koncernen og ønsker herunder at fremme adfærd, der bidrager til bæredygtig økonomisk, social, miljø- og klimamæssig udvikling, og som integrerer hensynet til menneskerettigheder. De økonomiske, sociale, miljø- og klimamæssige forhold samt hensynet til menneskerettigheder er indbyrdes relaterede, og Gyldendal-koncernens samfundsansvar skal balanceres i forhold til at sikre en hensigtsmæssig udvikling af virksomheden.

Gyldendals fokus på samfundsansvarlighed omfatter særligt arbejdet med at værne om ytringsfriheden og at stimulere læsning gennem en mangfoldig udgivelsespolitik. Det fordrer dygtige og engagerede medarbejdere, der formår at indgå i et konstruktivt og afbalanceret samarbejde med forfattere og andre rettighedshavere. Samarbejdet med forfattere og andre ophavsmænd er afgørende for Gyldendal, og derfor er udvikling af medarbejdernes kompetencer i gode og engagerende arbejdsmiljøer ligeledes af stor betydning for Gyldendal.

I. UDGIVELSESPOLITIK OG YTRINGSFRIHED

Politikker og handlingsplaner

Gyldendals mission er at berige danskerne med kundskaber, kunst, kultur og læseoplevelser præget af mangfoldighed og høj kvalitet. Gyldendal skal ikke kun genremæssigt spænde vidt. Gyldendal og dets datterselskabers aktiviteter skal afspejle virkeligheden i al dens mangfoldighed og bidrage aktivt til oplysning samt kulturel og demokratisk debat. Hos Gyldendal skal forfatterne kunne regne med at blive mødt med et kvalificeret og engageret samarbejde og med formidling af deres manuskripter uden skelen til religiøs, politisk eller anden overbevisning. Gyldendal betragter det som en væsentlig samfundsmæssig rolle at fastholde denne mangfoldighed i sit udgivelsesprogram.

Gyldendal ønsker at stimulere lysten til at læse såvel gennem spændende og debatskabende udgivelser for voksne og børn som gennem udvikling af nye tidssvarende undervisningsmaterialer i høj kvalitet til alle dele af uddannelsessegmentet. Gode læsefærdigheder er en grundlæggende forudsætning for at tilegne sig kompetencer i et videnssamfund, og Gyldendal vil spille en aktiv rolle i udviklingen af børn og unges læsefærdigheder.

Resultater og mål

Store biografier med international samfunds- og kulturrelevans

Det vakte opsigt på begge sider af Øresund, at det var en dansker, der fik betroet opgaven at skrive den store biografi om Astrid Lindgren. Men Jens Andersen levede op til alle forventninger. Bogen udkom næsten samtidig i Danmark og Sverige, og med de store evner for såvel indlevelse i et andet menneskes sind som skarpsindig aflæsning af et litterært univers, som han også demonstrerede i sine bøger om så forskellige forfattere som H.C. Andersen, Tom Kristensen, Thit Jensen og Tove Ditlevsen, høstede Jens Andersen stor, enstemmig anerkendelse fra kritikerne i såvel Danmark som Sverige og blev indstillet til flere litterære priser. Det samme gjaldt Tom Buk-Swienty, som med sit værk kastede nyt lys over Karen Blixens familiære baggrund og dermed gav grobund for ny en forståelse af hendes forfatterskab. Værket belyste samtidig livet i det Danmark

og det Europa, hvor Kaptajn Dinesen levede og engagerede sig så aktivt som deltager i krigen i 1864, i Pariserkommunen på kommunardernes side og i den russisk-tyrkiske krig i 1877-78.

Biografien om et stykke levende danmarkshistorie og samfundsblik

Det var imidlertid en anden bog med biografisk stof, der opnåede det suverænt største salg: Cecilie Frøkjærs samtalebog med Lise Nørgaard, *Fruen kommer i dag*, hvori forfatteren og journalisten taler slagfærdigt og mere åbenhjertigt end nogensinde om såvel sit private som offentlige liv og giver et skarpt og nøgternt signalement af Danmark og dansk virkelighed før og nu.

Lyrisk i fokus

Det er næppe uden sammenhæng med den uårte succes, Yahya Hassan havde med sin digtsamling af samme navn i 2013, men der var grøde i lyrikken i 2014 og større bevågenhed om den end meget længe. Gyldendal udgav ikke færre end tretten digtsamlinger, fra veteraner som Pia Tafdrup, *Smagen af stål*, Benny Andersen, *At elske eller ikke elske*, Henrik Nordbrandt, *100 digte*, Klaus Rifbjerg, *Fut, fut, fut* og Søren Ulrik Thomsen, *Samlede Thomsen*, til purunge debutanter som Signe Gjessing, *Ud i det u-løse*, Theis Ørntoft, *Digte 2014* og Caspar Eric, *7/11*, som hver for sig, på vidt forskellig, original måde forholdt sig åbent og uforfærdet til den moderne globaliserede virkelighed. Den store lyriske aktivitet gav anledning til en kampagne af hidtil uset omfang: Gyldendal lod fremstille 430.000 postkort med citater fra de tretten digtsamlinger, som blev uddelt gratis hos 540 boghandlere, cafeer m.m., landet over.

Den oversatte litteratur, det danske sprog og ytringsfriheden

Der blev i lighed med tidligere år udgivet et bredt program af oversat litteratur. Den oversatte litteratur bidrager til den stadige udvikling af såvel det danske sprog som den danske litteratur, og med bistand af blandt andre udenlandske litterære "scouts" arbejdes der målrettet både med udvælgelse af væsentlige nyheder og med nyoversættelse af klassiske værker.

I efteråret udsendte Rosinante&Co A/S James Joyces roman *Ulysses* i ny dansk oversættelse ved Karsten Sand Iversen. Romanen, der af mange anses for det 20. århundredes væsentligste roman, er et monument over ytringsfriheden og litteraturens enorme kraft: Da bogen udkom på forfatterens 40 års fødselsdag i 1922 vakte den skandale. Den blev opfattet som uanstændig, uforståelig og som et attentat mod den offentlige orden. I USA var bogen forbudt pga. pornografisk indhold indtil 1933, hvor den blev indstævnet for en amerikansk domstol. Domsskriftet bar overskriften: United States vs One Book Called Ulysses. Random House, der ejede rettighederne, og romanen vandt sagen under henvisning til ytringsfriheden og kunne dermed udgives i USA. Rosinantes danske udgivelse ryddede avisernes forsider i 2014. Dagbladet Politiken hilste romanen velkommen med overskriften "Storværk fra 1922 fostrer nye ord" og tilføjede på sin lederplads, at udgivelsen er en berigelse af den danske kultur: "I dag bliver den danske virkelighed større".

Rosinante&Co har gennem årene, ligesom moderselskabet, markeret sig som et forlagshus, der på forskellig vis har bidraget til at sætte ytringsfrihed på dagsordenen. I 2015 vil to udgivelser tiltrække sig opmærksomhed. Den ene er Michel Houellebecqs nye roman *Soumission* (da. *Underkastelse*). Romanen beskriver et Frankrig, som i år 2022 har en muslimsk præsident og bliver underlagt sharialovgivning. Houellebecq har altid udfordret den offentlige mening, og han var på forsiden af satirebladet Charlie Hebdo den dag, den tragiske terroraktion mod bladet fandt sted. Det er Nadjesda Tolokonnikova og Maria Aljokhina, de to hovedpersoner bag Pussy Riot, der står bag den anden udgivelse. I bogen *Pussy Riot. How to Start a Revolution* (da. *Pussy Riot. Om at starte en revolution*) skrives deres historie og manifest. Bogen er et enestående udtryk for civilcourage og en udfordring af Vladimir Putins Rusland, hvor frihedsrettighederne, inklusive ytringsfriheden, er under øget pres.

Gyldendal udgav den internationalt berømmede *Kapitalen i det 21. århundrede* af den franske økonom Thomas Piketty. I december kom han til København, og for en udsolgt Dronningesal på Det Kongelige Bibliotek fortalte han i et interview med Rune Lykkeberg om sit værk. Værket har generelt givet anledning til debat i medierne om vores samfundsstruktur.

Den Store Danske – verificeret vidensbase til danskerne

Med internetportalen denstoredanske.dk, der stilles gratis til rådighed for befolkningen, står Gyldendal som en garant for troværdig viden i den store mængde af ufiltreret information, som internettet tilbyder. Kernen i Den Store Danske er den enorme mængde af ekspertviden, der blev opbygget med Den Store Danske Encyklopædis 22 bind; en viden som løbende udvides og opdateres af en redaktion. Den Store Danske indeholder i dag ca. 200.000 artikler, og antallet af daglige besøgende vokser til stadighed og tæller for tiden ca. 120.000, en stigning på ca. 30.000 daglige besøgende på kun to år.

I 2014 færdiggjordes det store projekt med at udvide Den Store Danske med adskillige større værker, idet femte og sidste bind af *Naturen i Danmark* blev lagt online. Projektet tæller nu *Dansk Biografisk Leksikon* med mere end 13.000 artikler om kendte danskere gennem tiderne, *Gyldendal og Politikens Danmarkshistorie* i 17 bind, *Historien om børnelitteratur*, *Gyldendals Teaterleksikon*, *Symbolleksikon*, *Gyldendals leksikon om nordisk mytologi*, *Danmarks Oldtid* i 4 bind, *Dansk Litteraturs Historie* i 5 bind, *Dansk Pattedyratlas* og *Naturen i Danmark* i 5 bind. Med digitaliseringen af de ti fagværker er det lykkedes at værne om et stykke dansk kultur og dansk faglighed samt sikre, at værkerne når ud til et bredere publikum.

Omkring årsskiftet sidste år gennemførtes en analyse af brugerne på Den Store Danske, og det kunne konstateres, at den store brugergruppe er børn og unge samt deres undervisere i uddannelsessektoren.

I februar 2015 blev portalen lanceret i et nyt og enklere design, der samtidig tilpasser sig mobil og tablet og dermed tilgodeser det stigende antal læsere på disse platforme.

Den Store Danske Encyklopædi blev igangsat for ca. 25 år siden som et ambitiøst bogprojekt i samarbejde mellem Gyldendal, Augustinus Fonden og UBVA, Udvalget til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde, i regi af AC. Initiativtagernes mål var at skabe en vidensbase om verden set fra et dansk synspunkt og derved skabe særlig værdi for danskerne. Det står fortsat som det overordnede mål for Den Store Danske. Men det er kostbart at drive et public service projekt som Den Store Danske, og på trods af værkets store anerkendelse og udbredelse har det ikke hidtil været muligt at drive og vedligeholde værket uden økonomiske tab. I 2015 er der derfor særlig fokus på at etablere et robust økonomisk fundament for værket, så dets eksistens kan sikres til gavn for danskerne.

Nyt eReolen – ebøger og biblioteker

Gyldendal har de seneste ca. 5 år gået forrest i at skabe et bibliotekstilbud af ebøger i et tæt samarbejde med folkebibliotekerne, først gennem pilotprojektet eReolen og senere gennem etablering af den alternative platform Ebib som konsekvens af, at udlånsmodellen på eReolen viste sig at stå hindrende i vejen for udviklingen af et kommercielt digitalt marked for ebøger i Danmark. Folkebibliotekerne har imidlertid haft et stærkt ønske om en samlet platform for ebøgerne, som også ville have opbakning fra København og Århus Kommuner, der valgte at stå uden for Ebib.

Igenom 2014 genoptog Gyldendal forhandlingerne om en samlet løsning med Danskernes Digitale Bibliotek, der har ført til relancering af eReolen januar 2015 med Gyldendal og

Rosinante&Co's ebøger tillige med deltagelse af øvrige forlag fra Ebib, der således lukkede ved årsskiftet. I den ny halvårslige forsøgsaftale er der åbnet for fleksible forretningsmodeller, så der titel for titel kan sikres nogle begrænsninger i bibliotekstilbuddet. Målet er overordnet for Gyldendal og Rosinante&Co at sikre rammerne for et robust kommercielt marked for ebøger i Danmark med stærke forhandlere og ebogstjenester ved siden af et seriøst tilbud til bibliotekerne, der tilgodeser den formidling af litteratur, som de har varetaget og varetager så fremragende.

Kvalitetslæremidler til uddannelsessystemet

Danmark har et vidt forgrenet uddannelsessystem, hvis pensum, pædagogik og struktur løbende ændrer form, blandt andet som konsekvens af skiftende politikker og ideologiske tendenser på området. Gyldendal ser det som en af sine vigtigste opgaver altid at kunne levere gennemtænkte kvalitetslæremidler til stort set alle niveauer i det danske uddannelsessystem, som samtidig lever op til de til enhver tid gældende reformkrav og læringsmæssige mål.

Gyldendal har også i 2014 målrettet fulgt op på de sidste ti års fokus på at skabe innovative digitale læremidler, baseret på en erfarings- og forskningsbaseret it-didaktik og skræddersyet til forlagets mange forskellige mål- og aldersgrupper. I år er således udgivet talrige nye online læringsressourcer til Danmarks børn og unge, ligesom allerede publicerede digitale undervisningsmaterialer bestandigt beriges og udvides med nye funktioner.

Det er afgørende for Gyldendal at sikre, at de digitale udgivelser har den samme høje faglighed, som forlaget er kendt for på det trykte område, således at denne nyere type læremidler også fremover kan motivere danske børn og unge til at udvide deres horisont og tage viden til sig på tidssvarende måder. Gyldendals portaler til fag i grundskolen har i 2014 haft yderligere fremgang med deres blanding af didaktiske forløb, interaktive opgaver og kildetekster. Denne publiceringsform åbner samtidig mulighed for at inkorporere undervisningsforløb med udgangspunkt i helt aktuelle samfundsbegivenheder.

Gyldendal opfatter det som sin pligt at dække det danske uddannelsessystem med udgivelser så bredt som muligt, også til de områder, hvor markedsstørrelsen gør omsætningen usikker. Fx udgives der til en række voksenuddannelser (AVU), hvor kursisterne ellers ville have været henvist til at bruge materiale, der er udviklet med børn for øje. Gyldendal står også bag en serie læremidler i det danske sprog til indvandrere, flygtninge og andre tilflyttere; udgivelser som er med til at facilitere integrationen af denne gruppe i det danske samfund.

Forlagets engagement i kompetenceudviklingen af den danske befolkning kommer også til udtryk ved et stadigt fokus på udvikling af læremidler til læsesvage. Der investeres fx løbende i udviklingen af digitale værktøjer, der muliggør differentieret undervisning, så denne gruppe lærer at læse efter individuelt tilpassede metoder, det være sig folkeskoleeleven eller den sosu-studerende.

Læremidler og ytringsfrihed

Det er vigtigt for Gyldendal, også på læremiddelområdet, at være i bestandig dialog med sine brugere, så forlaget kan yde sit bidrag til at styrke et åbent og kommunikerende samfund, hvor man lytter til hinanden. Derfor stiller Gyldendal mangfoldige kanaler for feedback vedrørende udgivelser til rådighed både for lærere og elever og ved at have brugerinddragelse i redaktionelle udviklingsprocesser som strategisk fokus.

Eksempler på kanaler til dialog med brugere er lab.systime.dk, hvor underviserne, allerede inden udgivelserne er færdigproducerede, kan kommentere de planlagte udgivelser indhold. Funktionen "Sig din mening" i iBog® fik fx i skoleåret 2012-2013 over 10.000 henvendelser.

Oplysning og uddannelse er en forudsætning for demokrati og muligheden for at kunne ytre sig frit. Gyldendal ser det derfor som sit ansvar at være medvirkende til, at elever og studerende formår at anskue skiftende tiders ideologier fra flere vinkler, så Danmarks unge mennesker nu og senere i livet kan bidrage til en fortsat nuancering af samfundsdebatten.

II. MENNESKERETTIGHEDER

Politikker og handlingsplaner

I 2013 indledtes arbejdet med at overvåge og rapportere om, hvorledes Gyldendal integrerer hensyn til menneskerettighederne. Gyldendal ønsker at arbejde med disse hensyn i overensstemmelse med de af FN fastsatte retningslinjer i "UN Guiding Principles on Business and Human Rights", juni 2011, der betragtes som den autoritative, globale referenceramme for virksomheder og menneskerettigheder.

Bærende for Gyldendals virksomhed er udgivelsespolitikken, der er uløseligt forbundet med grundlæggende menneskerettigheder som ytringsfrihed, beskyttelse af kunstneriske frembringelser og ikke mindst retten til uddannelse, jf. nærmere afsnit I. ovenfor.

Gyldendal har siden 2008 integreret etiske regler for samfundsansvarlighed, der skal efterleves af såvel alle selskaber i Gyldendal-koncernen som af de hovedleverandører, Gyldendal samarbejder med, jf. nærmere afsnit IV. nedenfor. De etiske regler er tilgængelige på <http://ir.gyldendal.dk/regler.cfm> og vil blive revideret i takt med integrering af hensyn til menneskerettigheder i forholdet til Gyldendals eksterne leverandører. Blandt Gyldendals etiske regler fokuseres for så vidt angår menneskerettighederne for tiden især på følgende forholdsregler såvel i virksomheden som blandt hovedleverandørerne:

Børnearbejde

Der må ikke anvendes udnyttende børnearbejde.

Børn er personer yngre end 18 år, og der må ikke ansættes børn til arbejde, der udgør en fare for barnets sundhed, sikkerhed eller moral. Børn under 15 år må ikke ansættes, og børn mellem 15 og 18 år må ikke ansættes til arbejde, der kan være en hindring for deres uddannelse eller påvirke barnets helbred negativt. For børnearbejde i lande, der har opnået en undtagelse efter ILO konventionerne om børnearbejde, er ovennævnte nedre grænse ikke 15 år, men 14 år. Lettere arbejde kan tillades udført af børn, der er op til 2 år yngre end ovennævnte grænser. Hvor børnearbejde, der strider mod ovennævnte regler, findes, skal arbejdsgiveren sikre barnets interesser bedst muligt ved ophøret af arbejdsforholdet.

Diskrimination

Der må ikke ske diskrimination på grundlag af køn, alder, religion, race, nationalitet, etnisk oprindelse, politisk tilhørsforhold, handicap, seksuel orientering eller anden beskyttet status, undtagen når sådan forskelsbehandling er absolut nødvendig for det pågældende arbejde eller beslutning. For medarbejdere gælder forbuddet i forbindelse med ansættelse, løn, adgang til uddannelse, forfremmelse, opsigelse og pensionering. Initiativer til at fremme større repræsentation af grupper, der har været udsat for diskrimination er tilladte.

Organisationsfrihed

Medarbejdernes ret til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger skal respekteres. Medarbejderrepræsentanter skal have adgang til deres kolleger på arbejdspladsen.

Løn

Gældende lovgivning om løn, mindsteløn, overarbejdsbetaling og andre former for aflønning skal overholdes. Lønnen skal udbetales jævnlige med intervaller, der ikke overskrider en måned. Der må ikke foretages fradrag i lønnen som disciplinærmiddel.

Arbejdstid

Den ugentlige arbejdstid bør ikke være mere end 48 timer, og overarbejde bør højst være 12 timer om ugen. Overarbejde skal ske på frivillig basis og skal betales med et tillæg. Medarbejdere har ret til mindst en fridag efter seks på hinanden følgende arbejdsdage. Reglerne om arbejdstid kan fraviges ved ekstraordinære driftsforhold af kortere varighed, dog ikke til mere end 80 timer ugentligt.

Tvang og chikane

Medarbejdere skal behandles med respekt og værdighed. Der må ikke anvendes tvangsarbejde. Medarbejdere må ikke udsættes for fysisk afstraffelse, psykisk eller fysisk tvang og chikane, seksuel chikane, trusler herom eller anden krænkende tiltale.

Resultater og mål

I 2013 og 2014 er der foretaget en indledende due diligence af hovedparten af moderselskabets virksomhed, som vil blive nærmere udfoldet i 2015 og kommende år i koncernen samt parallelt hermed eksternt i et samarbejde med koncernens hovedleverandører. Samtidig arbejdes der med integrering af en "policy statement" i koncernen som grundlag for arbejdet med hensyntagen til menneskerettigheder.

Fremadrettet skal Gyldendal i dialog med hovedleverandørerne med henblik på mere eksplicit at integrere hensyn til overholdelse af menneskerettighederne som nærmere dokumenteret i "UN Guiding Principles on Business and Human Rights", juni 2011.

III. MEDARBEJDERNE OG GYLDENDAL SOM ARBEJDSPLADS

Politikker og handlingsplaner

Gyldendal er bevidst om, hvor vigtige engagerede medarbejdere er for koncernen. Det er igennem loyale og kompetente medarbejdere, at Gyldendal kan opnå sine resultater. Derfor har koncernen fortsat fokus på at skabe et godt arbejdsmiljø, hvor anerkendelse, udvikling og kreativitet er i højsædet.

Gyldendal arbejder for en kultur på arbejdspladsen præget af respekt, tolerance, tillid og samarbejde. Gyldendal ønsker et sundt og sikkert arbejdsmiljø. I virksomhedens personalehåndbog, som er tilgængelig for alle medarbejdere, er en række politikker og retningslinjer om ansættelse i Gyldendal nedskrevet, og håndbogen opdateres jævnlige.

Resultater og mål

I 2014 blev der i moderselskabet, Rosinante&Co A/S og for første gang også i Nordisk Bog Center A/S gennemført en medarbejdertilfredshedsundersøgelse og dermed dækkede undersøgelsen 326 ud af koncernens i alt 392 medarbejdere. Svarprocenten var meget tilfredsstillende, og i lighed med tidligere år angav medarbejderne samlet set en høj grad af tilfredshed med at være ansat i Gyldendal. Der arbejdes med opfølgning af undersøgelsen i alle dele af virksomheden, og mere overordnet er der sat fokus på bedre udnyttelse af viden på tværs af organisationen. Proceduren for gennemførelse af medarbejdertilfredshedsundersøgelsen er fortsat, at den igangsættes hvert andet år for dermed at sikre den bedste implementering og forankring af de forbedringer og

forandringer, undersøgelsen peger på. Det betyder, at den næste undersøgelse af medarbejdernes tilfredshed bliver i 2016.

Der er stadig stor fokus på ledelse som et af de vigtigste parametre for medarbejdernes trivsel og engagement. Ledelse har afgørende betydning for medarbejdernes evne til at skabe værdi for forfattere og andre samarbejdspartnere samt for at videreudvikle virksomheden som arbejdsplads og som attraktiv forretning. Det kræver en daglig ledelse, der inspirerer medarbejdere til nytænkning og handlekraft.

I 2014 har endnu et hold ledere derfor været igennem Gyldendals ambitiøse interne lederudviklingsforløb, ligesom de ledere, der var igennem forløbet i 2013 fortsat har haft fokus på ledelsesudvikling i et monitoreret forløb. I 2015 vil der blive afholdt en opfølgning på lederudviklingsforløbet for de ledere, der allerede har været afsted og et mindre, men stadig ambitiøst, udfordrende og netværksskabende lederudviklingsforløb for virksomhedens nye ledere.

Et andet væsentligt parameter for medarbejdernes trivsel og engagement er personlig og faglig udvikling. Derfor forbliver den løbende udvikling af medarbejdernes kompetencer i fokus, og Gyldendal Academy fungerer fortsat som et internt efteruddannelsesprogram, der tilbyder kurser inden for både den analoge og digitale forlagsdrift, kreativitet, kommunikation og personlige kompetencer. Kursuskataloget bliver hvert år tilpasset ud fra virksomhedens overordnede mål samt konkret efterspørgsel på kompetenceløft fra ledere og medarbejdere. Undervisere er såvel eksterne fagfolk som egne medarbejdere med særlige kompetencer inden for virksomhedens fagområder.

IV. BOGPRODUKTION – MILJØ OG KLIMA

Gyldendals miljømæssige påvirkning er særligt udtalt inden for bogproduktionen. Gyldendal har på den baggrund prioriteret indsatsen for en ansvarlig miljømæssig adfærd inden for dette område. Politikker, handlingsplaner, resultater og mål behandles under et nedenfor.

Lokation for produktionen

Produktion af trykte bøger er placeret hos eksterne leverandører. Trykning og indbinding sker primært i Skandinavien og Europa, se fig. 1.

Leverandør-lokation	Antal hovedleverandører (trykning og indbinding af bøger)	Antal hovedleverandører godkendt til produktion iht. FSC/PEFC standard	Produceret tonnage (bøger) på lokation i % af total tonnage
Danmark og Skandinavien	6	6	36 %
Øvrige Europa	4	4	64 %
Asien	1	1	<0,3 %

Fig. 1 - Leverandører af trykning og indbinding af bøger

Prepress, det vil sige layout, billedbehandling m.v., udføres stort set kun i Danmark på kontorarbejdspladser.

Hovedleverandører og samarbejde om miljøhensyn

Produktionen af bøger er koncentreret på få hovedleverandører, der tilsammen leverer 99 % af koncernens bøger. Alle hovedleverandører har underskrevet samhandelsaftale med Gyldendal, der

blandt andet forpligter leverandørerne til at overholde nationale og internationale forskrifter om indhold af farlige stoffer i bøger og særlige krav til emballage m.m. Samhandelsvilkårene forpligter samtidig leverandørerne til at forholde sig til og overholde Gyldendals etiske regler for samfundsansvarlighed, herunder vedrørende menneskerettigheder, arbejdsmiljø og beskyttelse af miljøet, se nærmere afsnit II. ovenfor.

Gyldendals etiske regler for samfundsansvar er tilgængelige på <http://ir.gyldendal.dk/regler.cfm> og vil de kommende år blive ajourført i samarbejde med hovedleverandørerne med henblik på mere eksplicit at integrere hensyn til overholdelse af menneskerettighederne som nærmere dokumenteret i "UN Guiding Principles on Business and Human Rights", juni 2011.

Gyldendal er i løbende dialog med de væsentligste leverandører om de krav, samhandelsvilkårene stiller, og Gyldendal besøger jævnligt produktionsstederne. Der er indarbejdet procedurer, der sikrer, at Gyldendal mindst en gang årligt besøger hovedleverandører i Danmark, Skandinavien og EU samt oversøiske leverandører efter behov.

Hovedleverandørerne er alle miljø-certificerede enten i henhold til ISO14001, ICTI (International Council of Toy Industries), Emas eller i henhold til national certificering eller godkendelse. Hovedleverandørerne er i øvrigt alle godkendt til trykning på FSC- eller PEFC-certificerede papirkvaliteter.

Anvendelse af bæredygtigt papir

Papir anvendt til trykte bøger er overvejende af skandinavisk oprindelse, se figur 2.

Lokation	I % af total tonnage
Danmark og Skandinavien	81 %
Øvrige Europa	19 %
Asien	<0,3 %

Fig. 2 - Anvendt papir fabrikeret på lokation

Helt tilbage i 2010 intensiveredes arbejdet for øget anvendelse af FSC ("Forest Stewardship Council", international mærkningsordning for træ og papir), PEFC ("Programme for the endorsement of Forest certification schemes", international certificering for bæredygtig skovdrift) eller lignende miljømærket papir. Gyldendal støtter disse ordninger og foretrækker leverandører, der er godkendt til produktion på FSC- og PEFC-mærket papir i den takt, som udbuddet heraf er til stede, og økonomien er forsvarlig.

Ambitionen for 2015 er at fastholde 2014 niveauet for anvendelse af miljømærket papir i egenproducerede bøger.

	Mål for anvendelse af miljømærket papir	Realiseret og anvendt miljømærket papir i % af total papirtonnage
2009	-	Anslået 3 %
2010	-	9 %
2011	25 %	66 %
2012	I 2012 hævet fra 40 % til 70 %	91 %
2013	I 2013 hævet fra 80 % til 95 %	94 %
2014	>=95 %	94 %
2015	>=95 %	-
2016	>=95 %	-

Fig. 3 - Anvendt miljømærket papir – FSC / PEFC/Svanen & genbrugspapir i bogproduktionen

Oplysning om anvendelse af miljømærket papir i Gyldendal-koncernens bøger kan ses på kolofonsiden, som bl.a. vil være mærket som herunder, se fig. 4.

Bogen er trykt på FSC- mærket papir.

FSC er en international non-profit mærkningsordning til træ og papir. I en FSC-skov bliver der ikke fældet mere træ, end skoven kan nå at reproducere. Samtidig er FSC en garanti for, at dyr og planteliv bliver beskyttet, og at de mennesker, der arbejder i skoven, er sikret uddannelse, sikkerhedsudstyr og ordnede lønforhold

Fig. 4 - FSC-mærkning

V. BEKÆMPELSE AF KORRUPTION

Gyldendal respekterer dansk lovgivning om antikorrupition tillige med Europarådets konvention om antikorrupition og OECD's konvention om bekæmpelse af bestikkelse af tjenestemænd. Hvor det er relevant i virksomheden, er medarbejderne instrueret om ikke at give og modtage uberettigede fordele af såvel danske som udenlandske embedsmænd eller ansatte i private virksomheder.

Den 27. februar 2015

I bestyrelsen:

Poul Erik Tøjner

Merete Eldrup

Katrine Cohen

Karen Dinesen

Preben Mejer

Jens Due Olsen

Henning Persson

Lene Tranberg

I direktionen:

Stig Andersen

Bjarne Ponikowski